

Izbaža
v torek, četrtek in
soboto.

Stane mesečno Din 7.—
za inozemstvo Din 20.—.
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čkovnega
zavoda štev. 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravnništvo:

Celje

Strossmayerjeva ulica 1,
pritličje.

Rokopisov ne vračamo.

Oglaš po tarifu.

Telefon int. štev. 65.

Zelo realen razlog za prečansko fronto.

V Celju, 8. novembra.

Pred skoraj tremi tedni smo razpravljali tudi v našem listu o posledicah različnih davčnih sistemov v naši državi, ki so osobito za Slovenijo in Vojvodino malodane katastrofalne. Na podlagi izkazov o plačanih neposrednih davkih v razdobju 1919 do 1926 se vidi, da je plačal vsak Vojvodinec 1.118,29 Din neposrednega davka, vsak Slovenec 1.035,08 Din in vsak prebivalec Srbije, Makedonije in Črne gore komaj 407,90 Din. Proti tako kričeči davčni neenakosti so bile vedno pritožbe, bolj žalibog v različnih gospodarskih organizacijah kakor pa v Narodni skupščini sami. No pred dvema letoma prilično se je vendar zganila tudi Narodna skupščina in je izdelala v posebnem odboru nov davčni zakon, ki bi obsegal vse vrste davkov po kraljevini in bi bil tudi splošno veljaven. Poznavalci razmer so že takrat trdili, da zakon ne bo uveljavljen, ker bi prinesel stari kraljevini Srbiji in Črni gori zdatne nove davčne obremenitve. To bi vzbudilo upravičeno nevoljo med prebivalstvom in srbijanskimi strankam, se v prvi vrsti seveda radikalom, so se začele tretje hlače, kajti vtegnilo bi se zgoditi, da bi Srbijanci zares — svobodno volili. Došlo so tudi poftične homatije in prerivanja v Narodni skupščini, ki so vodila do novih volitev — in izjednačenje zakonov je padlo v vodo.

Če se ne motimo, je obljubila vlada, naravno da prečanom, v svojem volilnem programu izenačenje davčnih bremen. Gospodje so pri tem pokazali preko Save sočutno lice — v Srbijo nazaj pa so pomežiknili... Davčni vijak je škripal, v prečanskih krajih je pel in še poje boben in v finančnem ministrstvu so končno izdelali na podlagi pooblastila v § 314 finančnega zakona za l. 1927/28 »uredbo o spremembi in dopolnitvah zakona o posrednih in neposrednih davkih« ter jo predložili ministrskemu svetu. (Omenjeni § 314 poblašča namreč vlado, da lahko uveljavi brez sklepanja v Narodni skupščini razne odredbe za olajšanje gospodarske krize v državi. Op. ur.) Ta »začasna davčna reforma« je bila sporočena tudi potom časopisja javnosti in je takoj vzbudila hudo kritiko v prečanskih krajih. Glavni tukajšnji listi (na pr. ljubljansko »Jutro« in zagrebske »Novosti«) so takoj konstatirali, da bi ta uredba niti najmanj ne ukinila dosedanje

pravne neenakosti, kljub temu, da že ustava sama predpisuje, da morajo biti davki v celi državi enaki. Sicer bi bili ukinjeni nekateri davki manjšega pomena (v Sloveniji na pr. le odstavek 7. in 8. § 100 zakona o osebnih davkih, ki določata ukinitev 2%, odnosno 4% davka na dividende, ako so večje ko 10, oziroma 15%), ostala bi pa osebna dohodnina v prečanskih krajih, dočim bi bil v Srbiji odpravljen še ta »lični porez« v kolikor je obstojal doslej in je tvoril le skromni surogat za našo osebno dohodnino. Osebna dohodnina je pa, kakor znano, oni davci, ki ga naše prebivalstvo najtežje občuti. Saj se je razširila v obliki ročnega davka celo na naše najubožnejše delavske sloje. Davčna nejednakost se ni v naši državi občutila v toliko po tem, v kolikor je bilo tu več ali manj zemljiškega ali hišnega davka, temveč na priliko po tem, ker smo v Sloveniji imeli in še imamo silno visoko osebno dohodnino, ki jo v Srbiji komaj poznajo. Tam ni uveljavljen davek od skupnega dohodka vsake osebe, vsled česar je seveda srbijanski trgovec ali kmet ali obrtnik dosti manj obdačen ko naš in je vsled tega drugače zmožen konkurence kakor naš. Poleg tega so v tej odredbi še nekatere neverjetne stvari. Tako bi na pr. znasala invalidska in komorska doklada za nove stavbe, ki so oproščene davkov, v Beogradu samo tretjino od zneska, katerega bi se moralo plačati, ako bi davkov ne bile oproščene. Drugod bi bilo treba pa plačati dve tretjini, tedaj enkrat toliko kakor v Beogradu. Dasi radi priznavamo veliki pomen prestolice in ji želimo čim večji napredek, ne moremo pa nikakor uvideti, zakaj bi se ji na našo škodo dajalo tako velikih prednosti, ko se že itak koncentrirata tam vse bogastvo države.

Obelodanjenje te nameravane naredbe je vzbudilo pri prečanih naravno mnogo hude krvi (od prečanskih listov jo je zagovarjal morda edini ljubljanski »Slovenec«) in došlo je zadnji petek v »Narodni skupščini« do energičnega obračuna. Poslanci HSS so vložili nujni predlog, da se vlada poziva, naj predloži v Narodni skupščini tekom treh dni radi uzakonjenja novi predlog o neposrednih davkih z onimi spremembami, ki jih je sklenila bivša Narodna skupščina, da se more takoj izročiti zakonodajnemu odboru in pretrsa in kasneje zbornici v končno sklepanje. Ta predlog, ki ni zahteval po gornjih naših izvajanjih ničesar nemogočega, so krepko podpirali tudi poslanci SDS. V zbornici

ga je utemeljeval poslanec HSS (Radičeve Hrvatske Seljačke Stranke) bivši trgovinski minister dr. Krajač, z vehementnimi napadi na današnji sistem v državi, ki hoče siloma ustvarjati državljane prvega in drugega razreda. Med njegovim govorom je pomagal poslanec Radič s sočnimi medklici (»kultura pljačkaša, boljševidi odozgo« itd.). Silno oster govor je imel tudi poslanec SDS Demetrovič. Med njegovim govorom je pripomnil Svetozar Pribičević: »Oni nočejo izjednačiti prečanskih krajev s Srbijo, temveč nam raje groze z batinami.« Zanimivo je, da je v tej debati finančni minister dr. Marković izjavil, da ta naredba še ni izdana in drug dan so pisali vladni časopisi, da se bo vlada odločila raje za »temeljito preštudirano davčno reformo«.

Taki dogodki bi bili zelo realen razlog za prečansko fronto...

Nedelavnost inteligence

(Ne poročilo, nego dostavek k predavanju na Ljudskem vseučilišču v Celju.)

Pasivnost inteligence po celi naši državi je v resnici najobčutnejša bolezen našega javnega življenja. Profesorju Turicu, ki se je lotil pri predvčerajšnjem predavanju tega problema, smerno biti hvaležni, da si je stavil mučno nalogo, opozoriti na to bolezen oni razred v državi, ki je sam nosilec in rodilj bolezn. Dasi nam g. profesor v svojih izvajanjih ni podal poleg niza dejstev nobenega začrtnega zaključka, temveč je le v nekem obrisu predstavil moralno predavanje, samospoznanje. Ali — in v tem je košček ironije — samospoznanje, to je star in aksiomatičen atribut za vsak napredek, pokret, ozdravljenje. Ne smemo pa tudi prezreti čustva, da pjeestal predavatelja ni koreninil čisto nič v slovenskih razmerah, temveč je tičal popolnoma v razmerah inteligence na Hrvatskem in v Srbiji, na tleh srbo-hrvatskega rasnega in jezikovnega emporija.

Čuda tedaj ni, če smo morali od točke do točke izvajanja govornika, čeprav formalno in govorniško odličnega, kakor je profesor Turic brez dvoma, sproti presajati v duhu na naša tla, njih smisel prikrojivati kos za kosom po naših težnjah in miselnosti — in da smo pri tem poslu nalezeli na premnoge diskrepance, ki so bile posledica različnosti med onim, kar smo mislili čuti, in med onim, kar smo čuli.

Profesor Turic je sicer pravilno poudaril, da je prvi, skoro prevladajoči razlog nezanimanju in mrtvili med inteligenco njena splošna proletarizacija. Čeprav pa velja ta razlog enako tudi za Slovenijo, se mi zdi vendar, da vidik, s katerega je govornik promatral problem, za Slovenijo ni prvenstven, temveč drugega reda. Res je ubožna inteligenca odvisna tudi v mišljenju in zato neinteligentna, avtomatskih kretenj, podvržena dinamiki sil, ki ne koreninijo v inteligenci, ampak najprej v pohlepu po moči; toda najubožnejša inteligenca more zato še vedno iti z narodom. Seveda: če je kot celota sama na sebi zdrava.

Kar se pa tega tiče, mislim, da nisem presmel, če trdim, da slovenska inteligenca, kakor je sicer poprečna, brez humorja in elana, v moralnem pogledu še vedno predstavlja homogenejšo, prijetnejšo obličje nego ona izven Slovenije. Ne tajim, da bi tudi med nami tovariš-akademik tovarišu-akademiku istega poklica ne vzel zahrbtno in zavestno kruha, vendar je tak slučaj tako redek, da ga vsa inteligentna javnost vedno spontano obsodi. Čim pa inteligentna javnost še tako in iskreno tako čuti, je dokazano zadostno in splošno morafno zdravje inteligence.

Četudi je morda srbska in hrvatska inteligenca tam, kjer je istinita, izven vsakega dvoma globokejša, bogatejša in finejša od naše, skoro da materijalistično - teoretične in šablonske, vidimo pa vendar na vseh poljih, kako močno je preprežena in inficirana z elementi, ki so radi proletarizacije prave inteligence zašli vmes liki jež v lisičjo jamo.

Iz konkurenčnega boja prave s talni-inteligence, ki je doli vse bolj istinit, splošen in brezobziren, izvajam ono pasivnost srbske in hrvatske inteligence: le-ta klone, kljub izraziti impulzivnosti in sporadično pojavljajočim se uporom, pred preštevilno maso zajedalcev. Pri tem pa ravno srbska in hrvatska inteligenca v resnici nima skoro nobenega stika z narodom; zato tudi ne opore v narodu.

Slovenska inteligenca se od priprostega naroda nikoli ni toliko oddaljila, niti nima opraviti s tako armado zajedalcev. Odkod tedaj podobna slika tudi pri nas? Mislim, da je odgovor blizu: Inteligent brez elana in kake posebne duševnosti, kakor je povprečni absolvent naših šol in ki nima subjektivnega motorja, tudi nima časa niti volje poseči v javno gibanje, vrtati po javnih vprašanjih, ko ga na vseh koncih davijo materijalne skrbi.

Tea Dianu.

(Novokaledonska povest.)

Tea Dianu (poglavar Dianu) je stanoval v Vebiji. Tu je stala njegova velika koča in razna poslopja za gostije, plese in igre, ki so se vršile za časa velikih skupščin. Dianu je bil oče petih otrok: Tea, bodoči dedič njegove poglavarске časti, Mumu ali podpoglavar, dve hčeri, Kabo in Ige ter Dienguelot, najmlajši sin. Tea Dianu je bil star in smrt se ni zakasnila, da ga ne bi vzela njegovi rodbini. Ko je umrl, sta bili le njegovi hčeri pri njem.

»Kaj storive pri truplu najinega očeta?« sta dejali. »Teo pokličeva, najinega brata, da pride in vidi očeta. Tea pa se je tresel strahu in rekel: »Kaj me kličeta? Preveč se bojim duha svojega očeta, pokopljita ga brez mene!«

In hčeri sta pokopali očeta po običaju in navadi. Potem sta pripravili pogrebščino. Povabili sta može iz hribov in može iz ravani in može, ki stanojejo na morsk obali. Podložniki in prijatelji Tee Dianu so se zbrali, ga objokovali, prinesli darove in ko so bili običaji izpolnjeni, se je vrnil vsak v svojo koč. Tako sta ostali obe hčeri sami. Za Kabo je bilo to zelo žalostno. Nekega dne pa je rekla Kabo svoji

sestri: »Pojdiva na morje, hočeva ribariti in zbirati školjke.« »Prav, pojdiva na morje«, je odvrnila Ige.

Sestri sta napravili dober lov ter se vrnili z veliko množico rib in školjk. Svoj plen sta začeli kuhati s tarosovimi gomoli in ignamenovimi koreninami. Kabo pa je rekla Igi: »Zavij mi dobro to ribo. Dolga pot me čaka in ta riba mi bo za hrano.« — »Kabo, kam hočeš iti?« je vprašala začuden Ige. — »Odpotujem«, — »In mene pustiš samo, Kabo?« — »Ako odpotuješ, grem s teboj.« — »Obe ne moreve oditi, in bolje je, da ostaneš ti v deželi svojega očeta. Pojdi, pomagaj mi nesti zavoj kos pota.«

Sestri odideta skupaj. Kmalu vzame Kabo mali zavojček iz rok Ige. Joka je se vrne Ige v svojo rojstno vas in podjetna Kabo gre dalje, dalje.

Gre, gre, gre in pusti za seboj deželo Tea Baak (Bude). Gre, gre, gre in zapusti deželo Tea Muelenben (Puebo). Gre, gre, gre in zapusti deželo Tea Puma (Balad). Gre, gre, gre in zapusti deželo Tea Aoba (Arama). Gre, gre, gre in pride na obalo Puaiaram, do morske ožine, ki loči veliki otok od otočja Nenema.

Džebaba, mogočni duh tega obrežja, vidi zadrego potnice; pokliče jo in povabi, naj stanuje v njegovi koči. Kabo, ki jo je zadrževala voda morske

ožine, gre z Džebabo v njegove koč. »Urno«, reče Džebaba svoji hčerki, »prinesi banan in tarosev tej tujki, ki bo jedla od sedaj tu.« Tako je izbral Džebaba Kabo za svojo ženo.

Nekaj dni kasneje priredi Tea Aoba veliki »Pilu« (novokaledonsko veselico), na katerega so bili povabljeni vsi sosednji rodovi. Džebaba gre s svojo hčerjo na veselico in Kabo ju spremlja. Pri tej zabavi obrne mlada Kabo vseh oči na se. Tea Puma pošlje nekega svojega podložnika in jo zahteva za ženo, ona odkloni.

Potem jo zahteva Tea Nenema za ženo, ona odkloni. Slednjič ji stavi poglavar Belep Ziaup isti predlog, Kabo privoli z velikim veseljem.

Kakor hitro dobi Tea Ziaup Kabinu privoljenje, pripravi vse za odhod in odpotuje z njo ponoči, ne da bi kdo videl in dospe v domovino, na otok Nit.

Ko je bil končan Aobatov Pilu, se vrne Džebaba in njegova hčerka domov; Kabo pa ni najti nikjer. »Kje je

Nezakonski sin

Kabo«, reče Džebaba svoji hčeri. »Ne vem povedati, med veselico so jo odpeljali. Toda kdo, ne vem. Nisem ga niti videla, niti slišala.« »Ali nisem rekel, da jo izberem za svojo nevesto? Poznam zločinca! Ostani tu. Iskat jo grem in jo bom našel.« Poda se k Mandiapundopu, ki stanuje na čereh. »Pridem povedat, da je ukradel poglavar Belepovo mojo izvoljeno nevesto, prosim za tvojo pomoč, da jo zopet dobim.« — »Rad«, reče Mandiapundop, »in gotovo se nama bo posrečilo.« Pripravi se za pot in prideta ponoči preko valov na otok Nit. Pravkar je bil zapustil Tea Ziaup Kabo in ji naročil: »Čuvaj mojo hišo. Imam opravila s svojimi podložniki in bom kmalu nazaj.« Džebaba in Mandiapundop sta našla Kabo samo v koči, jo prijela in odpeljala s silo v deželo Džebabe.

Ko se je Tea Ziaup razgovoril s svojimi podložniki, se vrne v svojo koč in kliče Kabo, Kabo pa ne odgovori. Išče Kabo, pa je nikjer ne najde. Gre na obalo in najde sled roparjev. »Oj«, vzklikne, »Džebaba mi je odpeljal Kabo.« V jezi in togoti odpotuje, najde Kabo pri Džebabi, jo vzame in odpelje nazaj na Nit.

Kakor hitro izve Džebaba za Kabinu odsotnost, vzame svoj »ostri kamen« (kamenito sekiro), se poda k Mandiapundopu, da ga obvesti o ro-

Torej ne pomanjkanje poguma vsled materijalne odvisnosti, nego že preje notranja pasivnost nam jemlje slovensko inteligenco iz javnosti.

Nedvomna beda inteligence, ki je tem občutnejša, ker z inteligenco raste i številu i intenzivnost potreb, gotovo lomi zalet; saj se z odvisnostjo avtomatično zastruje riziko samostojnega in z javnim delovanjem izpovedanega mišljenja. Ni pa še s tem opravičena pasivnost v aktivnem smislu, torej ona, ki grasi med inteligenco samo proti njenemu javnemu delovanju in vplivu.

Morda se bo komu zdelo, da lovim dlake; a! mnogi inteligenti, ki so prisostvovali predavanju, so izrazili isto mnenje, marveč da so jim izvajanja dojmila nekam tuje, razumljivo sicer, ali puščajoča vedno slepo ulico. Jaz pripisujem ta čut nepopolnih dedukcij ravno zgoraj mišljeni razliki med razmerami v Sloveniji, kjer je javno življenje vsaj na debelo civilizirano in zapadno, in izven nje, kjer je na žalost javno življenje še zelo impregnirano z orijentalizmi. To spoznanje pa je ravno tako lepa zasluga profesorja Turića, kakor njegovo predavanje samo na sebi.

Zéro.

Potreba kmetijskih zbornic v naši državi.

V Celju, 8. novembra.

Po bridkih skušnjah zadnjih 9 let so uvideli končno tudi na šir kmetijski krogi, da bodo morali nekaj storiti v obrambo svojih stanovskih interesov. Vsi drugi stanovi so danes boljše organizirani kot je kmečki. Trgovci, obrtniki in industrijalci imajo danes po celi državi dobro, vsaj za naše razmere relativno dobro urejene zbornice, ki se močno uveljavljajo v naši centrali pri vsej zakonodaji, pri vseh prometnih vprašanjih, osobito pa pri sklepanju trgovinskih pogodb z inozemstvom. Zdi se celo, da je dobro organizirano uradništvo in tudi delavstvo je dobilo v delavskih zbornicah primerno zastopstvo. Kmetijstvo je zaostalo. Imeli smo in deloma še imamo kmetijske družbe (v Ljubljani in Beogradu), imamo tudi združeno centralo v Beogradu (Glavni Zadrugi Savez), toda vse to je partikularno, ne obsega nikjer celega stanu kot tacega in tudi ni vsposobljeno po svojih sredstvih in po svojem aparatu, da bi opravljalo sledeči dve glavni nalogi: obrambo stanovskih interesov pri zakonodaji, pri trgovinskih pogodbah, pri sistematičnem, znanstveno dobro urejenem raziskovanju naših gospodarskih prilik (produkcije, prodaje) in drugih socialnih vprašanj, ki jih tudi pri nas ni malo. Imel sem priliko govoriti z gospodarskim strokovnjakom o bližnjih meritornih pogajanjih z Avstrijo radi dopolnitve dosedanje trgovinske pogodbe. Opozarjal je na velike težkoče pri teh pogajanjih radi tega, ker ni enotnih pogledov na po-

trebe, želje in zahteve kmetijskih krogov. Ni nobene prave statistike, ni nikake linije za naše ugovore in zahteve. Dela se vse tako »od oka«. Za podlago služijo podatki naše glavne direkcije carin in tiste glasovite statistike in mnenja, ki jih tako po priliki in naravno brez vsake kritike izdelajo naše politične oblasti. Že iz te kratke razprave je razviden delokrog kmetijskih zbornic, ki se morajo ustanoviti, da bomo imeli dostojno zastopstvo naših interesov. Ali bi bila mogoča celo organizacija celega našega gospodarstva v gospodarskih svetih, centralnem in pokrajinskih, ki bi obsegali vse naše gospodarske panoge?

Seljačko-demokratska koalicija.

Kakor poroča »Jutro« iz Beograda, se je sestal včeraj popoldne v Beogradu poseben odbor, obstoječ iz poslancev HSS in SDS, da končno redigira rezolucijo o sodelovanju med obema strankama. V smislu te rezolucije bi se naj imenovala ta zajednica »Seljačko-demokratska koalicija«, ki bi se naj udeleževala tako, da bi oba kluba nastopala v parlamentu enotno. Za svojo glavno nalogo smatra koalicija zaenkrat depolitizacijo uprave in izenačenje davkov. »Jutro« javlja dalje, da se bodo takoj po konstituiranju koalicije nadaljevali službeni razgovori z Demokratsko zajednico (t. j. z Davidovičevci in muslimani) v svrhu formacije enotne fronte.

Nam v provinci se po vseh poročilih in glasovih zadnjih dni ne zdi zelo verjetno, da bi, vsaj za sedaj, došlo do kake enotne demokratske fronte. Ovine so znane: muslimani in takozvana Marinkovičeva skupina Davidovičevih demokratov nikakor noče riskirati kake vladne krize, ker ne smatra za sigurno, da bi dal kralj mandat Davidoviču kot vodji demokratske fronte. To je izrazita politika oportunitizma, preko katere danes ni lahko priti. Zato nima mnogo smisla še toliko govoriti o demokratski fronti in se dati, recimo, vezati za nek cilj, ki ga kaže previdni g. Davidovič v precejšnji daljavi. Osobito gre to težko, ako se angažira nova »Seljačko-demokratska koalicija« za izenačenje davkov, kajti na žepu so vsi naši bratje iz Šumadije neverjetno občutljivi. Iz teh razlogov bi bilo že pametnejše izgraditi koalicijo z radičevci do skupnega dela in nastopanja vsepovsod, v Beogradu in doma. Boriti se v prečanski fronti za enake dolžnosti in enake pravice vseh državljanov naše države, ni le politično mikavno, temveč tudi absolutno potrebno, ako kot dobri patrijotje želimo svoji domovini mir in napredek.

Poslanske dnevnice in ministrske plače.

Zadnji petek je govoril v Narodni skupščini poslanec Dimitrije Vujić (srbski zemljoradnik) in je rekel, da

mu je sicer simpatično, ako se znižajo poslanske dnevnice (govorilo se je o znižanju od 300 Din na 200 Din), a da bi bilo še bolj simpatično, ako bi se pričelo tudi z zniževanjem ministrskih dohodkov. Tako dobi ministrski predsednik naše države mesečno 12.000 Din, doklada znaša mesečno 13.700 Din, za cigarete dobi 6.750 dinarjev in za dva avtomobila 8000 Din, skupaj tedaj 39.450 Din. Ministri dobivajo mesečne plače 8.000 Din, doklad 8.700 Din, za jeden avto 8.000 dinarjev, za cigarete 4.500 Din in še poslanske dnevnice po 9.000 Din, skupaj tedaj 38.200 Din. K temu še pride brezplačna vožnja v prvem razredu, odnosno v safohskih vozovih. Nedeljska »Politika« ima sliko reduciranega državnega uradnika, kako berači na beograjski ulici. Na vprašanje, zakaj to dela, odgovori, da si hoče država prirediti njegovo plačo za ministrske cigarete. . . Ako človek v tej luči opazuje naše znamenite politične boje v Beogradu, mu je jedna in druga stvar vendar veliko jasnejša.

Malenkosti, ki končno niso malenkosti.

Včeraj so se začela v Mariboru posvetovanja med delegati jugoslovanskih in avstrijskih državnih železnic radi ureditve obmejnega kolodvora v Mariboru. Sejo je otvoril mariborski veliki župan dr. Schaubach v slovenskem in nemškem jeziku. Lepo. Toda vodja avstrijske delegacije je odgovoril samo — nemški. Zastopnik male države, kakor je danes Avstrija, je imel dovolj poguma pokazati našim zastopnikom, kako se čuva ugled njegove domovine. . .

Mestno gledališče.

Repertoar:

Nedelja, dne 13. novembra ob pol 16. uri: »Mlinar in njegova hči«. Ljudska predstava ob znižanih cenah.

Ker je zlasti mnogo izvenceljskega občinstva kazalo mnogo zanimanja za staro, a še vedno priljubljeno ljudsko igro »Mlinar in njegova hči«, pa se zadnjič predstave ni moglo udeležiti, ker se je vršila zvečer, bo repriza v nedeljo popoldne ob pol 4. uri. Zveza z vlaki je na vse strani ugodna. Cene so za 25% znižane. Režira g. ravnatelj Valo Bratina, ki igra tudi glavno vlogo mlinarja. Predprodaja vstopnic v knjigarni Goričar & Leskovšek.

Prihodnja premijera bo krstna predstava Angela Cerkvenika komedije »Roka pravice« in sicer v četrtek, dne 17. t. m. Skušnje se vrše že dalje časa. Režijo ima g. ravnatelj V. Bratina. Zanimanje za to predstavo je zlasti v literarnih krogih Ljubljane in Maribora veliko. To je četrto dramsko delo modernega slovenskega pisatelja Cerkvenika. O njem in njegovem najnovejšem delu, ki se vprizori

v Celju prvič, bomo še obširneje razpravljali. G. Cerkvenik je obljubil, da se udeleži premijere svoje drame v Celju.

Celjske vesti.

c Sestanek članov krajevne organizacije SDS v Celju se vrši danes, v sredo, ob 8. uri zvečer v klubovi sobi Celjskega doma.

c Občinske volitve v Celjski okolici. Sestanek zaupnikov »Združene slovenske gospodarske stranke« se vrši jutri, v četrtek ob 8. uri zvečer v Sokolskem domu v Gaberju.

c O koncertu pevskega društva »Kolo« v Celju smo dobili še jedno oceno, ki je pa ne priobčimo samo radi tega, ker smo že jedno objavili v ponedeljkovi »Novi Dobi«. Nadaljuje pa dopisnik tudi s kritiko udeležbe, ki ni preveč laskava. Pravi namreč: »Žal moram ugotoviti, da je koncert v gmotnem oziru le deloma uspel. V vrstah parterja so namreč zijaše široke vrzeli radi naše velike indolence, ker so nam ljubši sprehodi, lov, kino, plesni večeri in rujno vince kakor pa taka kulturna prireditve. Pogrešat sem zlasti višje sloje, ki so s svojo odsotnostjo pokazali dovolj jasno »globoko umevanje« glasbenih prireditev, nacionalne zavesti in spoštovanja, katerega smo dolžni izkazati apostoloma sv. Cirilu in Metodu. Delno krivdo pri tem nosijo po mojem mnenju tudi faktorji, ki so bili v prvi vrsti poklicani, da z božjo voljo zagotovijo tudi popoln gmoten uspeh.« — Ta hud poper ne bode morda škodoval, četudi je res, da so bile cene prvih sedežev za Celje nekoliko visoke in je mnogokdo od višjih slojev sedel nekoliko — nižje.

c Ljudsko vseučilišče v Celju. 7. t. m. je predaval vseučiliški prof. dr. Jure Turić o temi: »Intelektualci v naši kulturni in politični krizi«. Po že prej objavljenih pozicijskih točkah je navajal vzroke sedanje krize in bodril k smotrenemu delu intelektualcev, da odpomorejo tej nevolji. Z velikim zanimanjem smo sledili besedam g. predavatelja, govorjenim od srca, samo s psihološkega vidika, ne oziraje se na kake politične stranke. Močen aplavz po predavanju je bil jasen dokaz, da so naše te tople besede tudi mnogo umevanja. — Predavanje je bilo dobro obiskano zlasti od strani učiteljsstva. Prihodnje predavanje se bo vršilo 28. t. m. Govoril bo ing. Kukovec iz Maribora. Temu bomo pravočasno objavili.

c Slovensko obrtno društvo v Celju priredi v soboto, dne 12. novembra Martinov večer v vseh prostorih hotela »Balkan«. Pričetek ob 8. uri zvečer.

c Perci! Jutri, v četrtek 10. nov., se bo vršila v mali dvorani Narodnega doma skupna pevska vaja moških zborov CPD, Katoliškega izobraževalnega društva in Oljke za Rapalski dan. Vaja je obvezna za vse člane!

pu Kabe in prosi za njegovo pomoč. »Kaj nosiš tu?« vpraša Mandiapundop, ko zagleda »ostri kamen«. — »Ako hočeš iti na Nit z namenom, da prelivaš kri, ti odpovem svojo pomoč. Pusti ta kamen tu, potem pa greva skupaj.« »Ne«, reče Džebaba, »ta kamen naj me spremlja«, in obstal je pri svoji zahtevi. »Ponovim ti«, zatrjuje Mandiapundop, »da s krvavimi kupčijami nimam opravka.«

Odjadrata in pristaneta hitro na Nit. Kabo najdeta spečo v posebni koči. Džebaba se ji približa, prime za ostri kamen in ga zagrebe v Kabina prsa. »Kaj delaš?« kriči Mandiapundop in ga skuša zadržati: »ali ti nisem dejal, da nočem biti priča krvočrnega dejanja?« Džebaba pa posluša le svojo jezo in hipoma je izdihnila njegova žrtve. Končano je in urno se vrne na domov. Pa tudi Tea Ziaup se vrne k svoji ženi, najde jo brez življenja, plavajočo v lastni krvi. Njegova žalost ne pozna meja; ta dan je dan solza in nepretrganega vzdihovanja.

Medtem pa poleti Kabina duša, bliskoma, kakor so duhovi, v Vebijo in se prikaže svoji sestri v hiši njenega očeta. »Kabo, Kabo«, reče Ige prestrašena, »si-li ti?« Kaj imaš? Odkod prihajaš? »Mrtva sem, umorili so me. Kje je Diengüelot? Urno, urno!« Ige pokliče Diengüelota, ki naglo prihiti, da izvrši Kabina povelja. »Hit«, mu

reče, »vzemi ladjo in pripelji moje truplo, brez življenja leži na otoku Nit.«

Diengüelot odpotuje in pristane, peljan od Kabinega duha, na otoku Nit. »Kdo si?« vpraša Tea Ziaup, ki ga vidi pristati. »Diengüelot sem.« »Česa želiš tu?« »Truplo one žene, ki je bila tu umorjena.« Ziaup preda Diengüelotu zemeljske ostanke njegove sestre, ta jih vzame, da jih pokoplje v njenem rojstnem kraju, v Vebiji.

Ker pa Ziaup Kabe več ne vidi, je brezmejna njegova žalost. Odpotuje v Vebijo in pristaje klič: »Diengüelot, kje je Kabo?« — »Pokopali smo jo.« — »Ne, ne! ne pokopljite jo! Hočem jo videti!« — »Kabo je že mrtva mnogo dni in je ne moreš gledati brez studa.« — »Moram videti Kabo!« — »No, ako jo hočeš, pojdi. Videl boš, da govorim resnico.« — »Da, da, hočem videti Kabo.«

Gresta na pokopališče. In ko prideta na mesto, kjer je bila pokopana, reče Diengüelot, kazaje na preproge, v katere je bila zavita: »Tu je Kabo.« — »Srce mi govori, naj jo vzamem s seboj in prepeljem na Nit.« — »Toda kaj hočeš s strohnelim truplom?« vpraša Diengüelot začuden. — »Ako želiš nevesto, vzemi Ige, Kabino sestro, in jo pelji kot ženo domov.« — »Ne, jaz hočem Kabo.« — »Toda kaj

hočeš z njo, te zopet vprašam?« — »Samo njo hočem, ti pravim.« — In kliče jo z imenom: »Kabo, Kabo, Kabo!«

In ker sliši Kabo njegov glas, odgrne zavoje, se vsede, vstane, in gresta skupaj v očetovo hišo. Kmalu reče Ziaup Kabi: »Domov greva.« Odpotujeta in stanujeta na Nit.

Lepše kakor novokaledonski pripovedovalec, ni orisal nobeden moderni novelist, že šestkrat opisan snov o »zvesti ljubezni«. E. Š.

Danilo Gorinšek:

Pod križem.

Dan je bil, kakor da bi angelci frotali z zlatimi perotni po vsem vesoljstvu. Kdor je tedaj zaprl oči in ušesa in si dal zavzeti v duši, kar je bil videl in slišal ves ta božji dan, zdelo se mu je, da gleda v sanjah v odprta nebesa.

Tri ure hoda iz mesta je razpotje v vse štiri vetrove; temu kraju pravijo »pod križem«. Po prašni cesti je prihajala, kakor trudna življenja in žejna večnosti služkinja Ana. Pod pazduho v časopise zavil zavoj, kot, da bi jo bilo sram, da bi ljudje gledali v zavoj in videli njeno siromaštvo. Malo perila in nedeljsko ruto. Siromaštvo!

Poprej ga ni bila poznala, čeprav je bila še revnejša, kot zdaj. Matere ni bila videla še nikdar, tudi očeta ni poznala. Vzrasla je bila pri teti Jeri, ki je bila debela v obraz in mošujo, suha v besedah in ljubezni, jutraj neprijazna in groba, zvečer razuzdana in pijana. Nečakinja Ano je vzgajala s pestmi, a ko ji je večkrat Anin dobitnik, mladi kovaški pomočnik Jernej, sponašal, da ne ravna krščansko, je Ano odslovila: »Za ljubezničanje ti je mar, za delo ne!« Poiskala ji je službo v mestu pri nekem bogatašu. Ana je ljubila Jerneja. Ljubila! Lepo in za njo pravično in resnično je govoril in rožice ji je prinášal vsak večer, pa iz lepih knjig ji je čital včasih. Za to »ljubezničanje« jo je bila teta zapustila. V mestu jo je bogataš gledal postrani, njegova žena pa še bolj. Ana je vsak večer tožila luni in zvezdam svojo bol in lažje ji je bilo. Nekoč ni mogla zaspiti. Poletna noč ji je pričarala pred oči Jerneja, zunaj pred njenim oknom je stal na dvorišču in ji pokimal z glavo. Ano je dušilo, pa se je oblekla in odšla na dvorišče, strmela v čudovito krasoto neba, posutega s srebrnimi zvezdami, kakor da bi videla tam gori svojo mater kot kraljico v prekrasni s srebrnem prepleteni halji. Pa ni bilo ne matere ne Jerneja, samo gluha nočna tišina. Tedaj je začutila osamljenost, kot še ni-

c *Šolska kopališča.* V našem listu smo že obširno opisali krasna kopališča v naši okoliški šoli, ki bodo zlasti prišla prav revnejšim otrokom, čijih starši nimajo doma kopališč. Tudi v mestni osnovni šoli bi se lahko mislilo na tako napravo, saj govore za njo isti razlogi kot v okoliški. Za stvar bi se naj resno zavzel mestni šolski svet in mestna občina.

c *Plesni večer v mestnem gledališču.* K tej sobotni prireditvi gospod. Kovačeve nam poročajo še, da bode spremljala posamezne točke na klavirju gospa Kokotova, jazz bode oskrbel g. Vondrašek, vmesno godbo pa Celjsko godbeno društvo.

c *Prijatelji naroda.* — *Strahovi v kleti.* Pišejo nam: Po nekaterih celjskih ali okoliških gostilnah se boja prodaja dobro vino po 8 Din liter. To je taka ljudomila cena, da postane človek nehoti pozoren. Ako računamo dovoz, državno in mestno trošarino, prometni davek, pridobnino, osebno dohodnino, najemnino in najnujnejšo režijo, znaša to pri običajnem našem konzumu najmanj 5.50 Din. Za 2.50 Din pa se letos ni dobilo vina, še banatske ali dalmatinske pikole ne. Ali so gostilničarji s takim cenanim vinom največji prijatelji naroda ali pa straši po njihovih kletah? Ali nimamo več državnega kletarskega nadzorstva?

c *V konkurz* je prišla tvrdka Ljubljanski magacin v Celju.

c *Pobalinstvo.* V noči od nedelje na poedeljek je nekdo razbil na avtodelavnici g. Haselbacha na Ljubljanski cesti osem šip v vrednosti 500 dinarjev. Sumijo, da gre za čin maščevanja.

c *Izgubljeno in najdeno.* Na policiji prijavljene izgube: 1 temnorjava usnjata torbica z 20 Din gotovine in nekaterimi drobnarijami; 1 zlat tanek poročni prstan z napisom »Janko — 1. IX. 1927«; 1 rujava rokavica; 1 vojaški službeni spis za vojno bolnico. Najdeno: 1 dežnik.

Po domovini.

d *Izid volitev v zbornico za trgovino, obrt in industrijo.* Včeraj, v torek, je bil proglašen rezultat volitev v obrtniški skupini. Od 25.523 volilnih upravičencev jih je volilo 19.088. Za stanovsko listo g. Josipa Rebeka, ključavničarskega mojstra v Ljubljani, je bilo oddanih 7.079, za klerikalno listo gosp. Ivana Ogrina iz Ljubljane pa 11.508 glasov. Na stanovski (napredni) listi so bili izvoljeni gg. Josip Rebek, Ivan Gogala, izdelovalec čepic na Jesenicah, Andrej Oset, gostilničar v Mariboru, Jakob Volk, krojaški mojster v Šoštanju, Josip Kokol, gostilničar v Laibersbergu in Franc Kavčič, gostilničar v Ljubljani. Po strankarski pripadnosti je zbornica sestavljena sledeče: klerikalci 32 svetnikov (10 v obrtniškem, 16 v trgovskem in 6 v industrijskem odseku), naprednjaki 16 svetnikov (6 v obrtniškem in 10 v industrijskem odseku). Na-

koli in ko je bila bol največja, je slišala na oknu glas svoje gospe: »Za fanti lazi, revše sirotno!« Drugo jutro jo je gospod odslužil: »Ne maram pocestnic!« In je zavila vso svojo lastnino v droben zavoj, in zavoj še v časopise. Ko je stopila na cesto je solnce žarko sijalo in se ji je zdelo, da vsakdo vidi v njen zavoj in da jim ledeni na ustih zaničljiv posmeh: »Revše sirotno!« Siromaštvo! Prišla je do razpotja in se vsedla na kup kamenja. Iskri se so se ji solze v oči; če je kdo prišel mimo, mu je obrnila hrbet, da ne bi bilo treba videti zaničljivega posmeha: »Revše, sirotno!« Pa je prišel nekdo po poti, ki mu ni obrnila hrbta. Bil je Jernejev gospodar, kovač Jure. »Kaj je Jernej?«, se je obrnila do njega. »Umrl je pred dobrim tednom, revež«, je odgovoril Jure in spet odšel. Tedaj se je Ani stemnilo pred očmi, vstala je, kot v sanjah, pozabila na svoj zavoj na kamenju, in odhitela po cesti. Ponavljala si je glasno: Revše sirotno, revše, revše sirotno in težka bolest ji je trgala dušo. Mimoidoči kmetje so zmajevali z glavami in rekli: »Znoredno je, revše sirotno!« Šele tedaj so ji privrele solze iz oči in je glasno zahtevala. Tedaj se je že večerilo in solnce je tonilo za vrhove, Ana pa je še stala na cesti in ni vedela, kam ne kod.

predno zastopstvo bi bilo jače, ako bi se volitve v trgovskem odseku v redu pripravile. »Jutro« našteva dolgo vrsto različnih klerikalnih volilnih mahinacij, vsled česar bode vložena proti volitvam pritožba, glede katere je pa malo verjetno, da bi v današnjih razmerah kaj izdala. Po takih volitvah v zbornico bode kaj težko pričakovati »mirnega in konstruktivnega dela«, kakor ga napoveduje »Slovenec«. Kajti vsega si tudi mi ne moremo in ne smemo pustiti mirno dopasti.

d *Umrl je* včeraj v Zagrebu vseučilišni profesor dr. Ladislav Polić. Bil je specialist v državnem in ustavnem pravu na zagrebškem vseučilišču. Eno dobo, od 1. 1925. do letos je bil tudi skupščinski poslanec. Pripadal je najprej k Radičevi, pozneje pa k hrvaški federalistični stranki.

d *S trebuhom za kruhom.* Vsled nepovoljne letine in nastajajoče splošne bede se je izselilo samo iz občine Imotski v Dalmaciji v inozemstvo 3.000 moških. Šli so iskat dela.

d *Oproščeni morilec žene.* V Splitu se je vršila včeraj poročna razprava proti Marku Perišću, kateri je julija lanskega leta vzpričo svojih nedolžnih otrok ubil ženo, ker je imela razmerje z nekim drugim moškim. Perišć je izjavil, da je izvršil umor, ker je imel svojo ženo zelo rad in ni mogel njegove življenja prenašati. Porota je Perišća oprostila.

d *Napredna zmaga.* Pri občinskih volitvah v občini Stara Loka (poleg Škofje Loke) so dobili naprednjaki 417 glasov in 13 odbornikov, klerikalci pa 381 glasov in 12 odbornikov. V prejšnjem občinskem svetu so imeli naprednjaki le 7 odbornikov.

d *Rezervni oficirji* se opozarjajo na novo naredbo ministra vojske in morarice, s katero se izpreminja dosežani način njihove evidence. Odslej jih bodo vodili v evidenci oni vojni okruzi, na katerih področju so bili rojeni, one pa, ki niso rojeni v naši državi, bodo pa vodili v evidenci tisti vojni okruzi, na katerih področju leži njihova pristojna domovna občina. Rezervne oficirje, ki živijo na področju vojnega okruza, na katerem so rojeni, pa bodo odslej vodili v evidenci oni vojni okruzi, na katerih področju se nahajajo njihovo stalno bivališče. Kadar se preseli rezervni oficir v področje drugega vojnega okruza, je dolžan do tedaj pristojni vojni okrug javiti novoprstožnemu okrgu tozadevne evidence podatke. Vojni okruzi so dolžni voditi evidenco o napredovanju rezervnih oficirjev svojega področja in jih o tem obveščati. Z ozirom na to je pa vsak rezervni oficir dolžan, da vsako izpremembo stanovanja z raportom javi komandantu onega vojnega okruza, na katerega področju je doletel živeti. Ta raport je poslati potom županstva (magistrata), občine, v kateri je dotičnik do takrat stanoval. — Opustitev te dolžnosti je podvržena strogi odgovornosti.

Kino.

Mestni kino. Sreda 9. in četrtek 10. novembra: »Razuzdana vojvodinja«. Sijajna drama iz življenja aristokracije v 5 dej. s predigro. V glavni vlogi slavna umetnica Ellen Richter. Produkcija: Ufa-film, Berlin. — Petek 11., nedelja 13. in ponedeljek 14. novembra: »Pustolovec«. Grandiozna pustolovska drama v 7 dej. V glavni vlogi Luciano Albertini, največji filmski pustolovec na svetu. Najnovejši in najboljši Albertinijev film. V soboto 12. novembra zaprto. — Prednaznani: »Knez črnih gor«. (Harry Liedtke.)

Kino Gaberje. Sreda 9. in četrtek 10. novembra: »Tom Mix kot maščevalec«. Monumentalen film v 6 dej. Nadaljevanje filma »Nevidna roka«. — Prednaznani: »Nezakonski sin«.

Zdravstvo.

V boju proti tuberkulozi priporoča prof. dr. Pirquet sledeča načela: Varujte dojenčke in majhne otroke pred infekcijo! Nikar ne kašljajte vanje! Ne hodite obiskovat kašljajočih sorodnikov in znancev, ne pustite majhnih otrok k njim! Ne zaupajte otrok kašljajočim ljudem, tuberkuloze sumljivim! Ne dovolite, da bi tuberkulozni odrasli spali v istih sobah kot otroci!

Ali ste že poravnali naročnino za Novo Dobo?

Glejte da dobijo deklince od 12. do 18. leta in dečki od 15. do 20. leta dobro in redno prehrano! Razumeti morate, da morajo otroci veliko jesti, in pazite na to, da tudi res veliko jedo. Tuberkuloza ovira tek in se morajo rabiti razna sredstva, da tek dvignemo; najvažnejše sredstvo je bivanje na svežem zraku. Vse zdravilne metode pri bolnih na pljučih soglašajo s tem, da se je v početku bolezní pacientom po daljšem bivanju na prostem tek zopet povrnil. Ni treba, da greš zato na morje ali v hribe ali v gozd; to napraviš lahko tudi doma na strehi, pri odprtem oknu, zunaj na vrtu ali na polju. Zelo dobro je, če tuberkulozo in njeno razširjenost dobro poznamo. V Ameriki na primer, kjer so postale medicinske izkušnje o tuberkulozi potom sistematičnega pouka in razjasnjevanja splošno znane in kjer obstoji tudi ekonomska možnost, da odrasle tuberkulozne ločimo v posebnih oddelkih ter da pričenjajoče se tuberkulozne dobro hranimo, se je skrčila ta bolezen v zadnjih petnajstih letih na prav majhno izmero. Tudi pri nas bi se dalo s časom marsikaj napraviti. Sicer so socialne razmere dosti slabše kot marsikje drugod in je možnost dobre prehrane včasih zelo težka, a se more veliko doseči že s sistematičnim proučevanjem tuberkuloze in njenih temeljnih pogojev.

Obleke

moderne damske, moške in otroške, bluze, krila, plašče in moške suknje, lastni izdelki in dunajski modeli nadalje puloverje, sviterje, telovnike, razne otroške pletenine, ključke, perilo, nogavice, kravate in vse modne in galanterijske predmete kupite po najnižji ceni in v velikanski izbiri samo v veletrgovini R. STERMECKI, Celje. Ogledajte si izložbe in zalogo, da se na lastne oči prepričate. Zbirajte listke za nagrado!

Zakon o hmeljarstvu.

V zadnjem času načenjajo Savinjski v dnevnem časopisju vprašanje zakona o izvoru (provenienci) hmelja. Zahtevajo, da se savinjski hmelj zakonito zavaruje. Iz njihovih člankov ni jasno, kako si stvar zamišljajo. Ali naj velja zakon le za savinjski hmelj? Kaj pa ostali hmelji? Ali naj se izvensavinjski hmelj sploh ne zaščiti? Kako pa naj bo z vojvodinskim hmeljem, ki ga je pri letošnji slabi letini še enkrat toliko kot slovenskega?

Stvarna razprava o zakonu o izvoru hmelja se mora otresti ozkega krajevnega stališča in obravnavati se mora ta zakon z državnega vidika. Zakonodajec daje zakone celi državi in ne sme prizadeti krivice niti dajati prednosti ne na desno, ne na levo.

Da so se lanski razgovori o tem zakonu končali s polomom in da je osnutek zakona obležal v miznici referenta, nosijo Savinjski mnogo krivde. Ker je vedno že tako, da morata popustiti obe stranki, da se doseže zaključek, da se pride do zlate sredine, bo treba to tudi v tem slučaju.

Razložiti hočem, katere bistvene točke bi moral vsebovati tak zakon in kako si predstavljam rešitev naloge.

Zakon o izvoru hmelja imej glavno nalogo, da uveljavi obvezno znamkovanje hmelja po krajevnem izvoru.

Ves v Jugoslaviji proizvedeni hmelj, ki prihaja v trgovino, bi moral biti obvezno znamkovan že v občini, kjer je zrastle, z navedbo občine, kjer je pridelan, proizvodnega okrožja, letnika in države.

Hmeljna proizvodna okrožja naj bi bila sledeča:

Slovenija (Slovenski hmelj): 1. Hmeljarsko okrožje Savinjska dolina. To okrožje naj obsega Savinjsko in Šaleško dolino, torej okolico Žalca, Braslovca, Velenja.

2. Hmeljarsko proizvodno okrožje Dravske doline, ki naj obsega Dravsko

dolino z vsemi stranskimi dolinami, Dravsko in Ptujsko polje, Dravinjsko dolino, Slovenske gorice, Kozjak in Pohorje ter novomeški, litijski in logaški okoliš.

Vojvodina (Vojvodinski hmelj): Stvar vojvodinskih hmeljarjev je, ali so potrebna tudi tamkaj okrožja ali ne. Če je kakovost vojvodinskega hmelja enotna, bi bilo to nepotrebno.

Za vsako hmeljno proizvodno okrožje bi bilo treba urediti javno znamkovalnico za hmelj, ki hmelj pod nadzorstvom producentov in trgovcev znamkuje. V njeni upravi bi morali imeti producenti dve tretjini, kupci pa eno tretjino zastopnikov. Znamkovalnice bi morale biti javni zavodi pod vrhovnim nadzorstvom kmetijskega ministrstva ali oblasne samouprave. Nadzorstvo bi vršil stalni »hmeljarski komisar«, ki ga postavi kmetijska oblast skupno s trgovsko.

Mešanja jugoslovanskega hmelja s tujim mora biti v naši državi prepovedano. Prepovedano mora biti tudi mešanje raznih letnikov in hmelja iz raznih okrožij. Mešati se bi pa smel hmelj istega letnika v istem proizvodnem okrožju, toda le pod nadzorstvom znamkovalnice za hmelj, ki bi morala nadzorovati vsako presipavanje hmelja iz vreče v vrečo. Krajevni izvor za izvoz določenega hmelja bi morala znamkovalnica overoviti.

Znamkovalnica ne bi smela overoviti hmelja, ki je zrastle zunaj imenovanih okrožij, in pa hmelja, katerega se ne ve izvora.

Rabiti se bi smele le zakonito določene in zaščitene znamke, in sicer:

Slovenski hmelj — Slowenischer Hopfen;

Savinjski hmelj — Samtaler Hopfen;

Dravski hmelj — Drautaler Hopfen;

Vojvodinski hmelj — Vojvodinaer Hopfen.

Znamkovalnice bi morale imeti od kmetijskega in trgovskega ministrstva potrjene statute, ki bi morali vsebovati vsa navodila o znamkovanju hmelja.

Znamkovanje bi se vršilo tako-le:

Vsako proizvodno okrožje bi dobilo svojo znamkovalnico, in sicer savinjsko v Žalcu, dravsko v Mariboru, vojvodinsko v Novem Sadu. Znamkovalnica bi imela v vsaki podrejeni proizvodni občini dva hmeljarja-zaupnika, ki bi pod prisego vršila znamkovanje po predpisih.

Kdor bi hotel spraviti hmelj iz svoje občine, bi to moral javiti zaupniku znamkovalnice v svrhu znamkovanja. Zaupnik bi pregledal hmelj pred basanjem, bi stehal nabasani hmelj, zaprl vrečo s plombo ter jih opremil z znamko, ki navaja državo, proizvodno okrožje, proizvodno občino in številko zapisnika, ter bi napisal »potrdilo«, ki vsebuje iste podatke za znamkovani hmelj. Vse zaloge bi morale biti znamkovane pred novo letino.

Trgovci bi kupili torej le zapечатene in po krajevnem izvoru znamkovane hmeljne vreče s »potrdilom«. Če bi hotel hmelj izvoziti v inozemstvo, bi moral trgovec prijaviti hmelj znamkovalnici v overitev, obenem bi ji moral izročiti »potrdilo«. Če bi bili pečat, plomba in potrdilo v redu, bi znamkovalnica hmelj overovala tako, da bi opremila vrečo s pečatom, plombo in overilno znamko. »Potrdilo« bi obdržala, izdala bi pa »overilno listino«. Besedilo in obliko te listine bi moral zakon predpisati. Overilne listine za razna okrožja bi se razlikovale le v barvi.

Trgovci brez kontrole znamkovalnice ne bi smeli odpreti vreče, ki jo je znamkoval njen zaupnik. Vsaka manipulacija s hmeljem, pri kateri bi se vreča razparala in pečati raztrgali, naj spada pod nadzor znamkovalnice. — Jugoslovanski hmelj bi bil torej le oni, ki bi nosil zakonito varovane pečate, plombe in znamke znamkovalnice v Žalcu, Mariboru ali Novem Sadu.

Maribor predlagam za središče dravskega okrožja, ker je res naravno središče in ker bi moral itak ves hmelj v Maribor na glavno železniško progo.

Po mojem mnenju pa zakon ne bi smel urediti le zavarovanje izvora hmelja, temveč bi moral biti širše zasnovan in bi moral vsebovati še druge, za pravilni razvoj hmeljarstva potrebne določbe. Tako bi bilo umestno, da predpiše najmanjše število rastlin, ki

se sme saditi; kajti hmeljarčki, ki imajo le par sto rastlin, najbolj vsiljujejo svoj pridelek. Razen tega naj bi uvedel obvezno organiziranje hmeljarjev; kajti hmeljar mora biti discipliniran in poučen v hmeljarstvu, kar mu pa more dati le vestna organizacija. — Hmeljarske organizacije naj bodo postavljene pod nadzorstvo državnega komisarja za hmelj, ki ne bi smel dopustiti, da vodijo hmeljni trgovci upravo združitve hmeljarjev-proizvajalcev. Trgovci naj bi imeli svoje združitve, skupna združitve je pa nemogoča; kajti trgovci in producent hmelja sta si prav tako naklonjena kot pes in mačka. Zakon bi moral vsebovati končno tudi določbe o obveznem zatiranju škodljivcev in bolezní na hmelju, o konserviranju hmelja itd.

(Prof. inž. V. Sadar v »Naših Goricah«, Maribor.)

Tržne cene v Celju.

Govedina: V mesnicah I. vrste 18 dinarjev, II. vrste 16 Din. Na trgu I. vrste 18 Din, II. vrste 14—16 Din, III. vrste 11—13 Din; 1 kg vampov 8 Din, 1 kg pljuč 8 Din, 1 kg jeter 8 Din, 1 kg ledic 8 Din, 1 kg loja 8—10 Din. **Teletina:** 1 kg telečjega mesa I. vrste 20 Din, II. vrste 18 Din, 1 kg jeter 18 Din, 1 kg pljuč 18 Din. **Svinjina:**

1 kg prašičjega mesa I. 28 Din, II. 25 Din, 1 kg pljuč 15 Din, 1 kg jeter 20 Din, 1 kg glave 12 Din, 1 kg slanin I. 28 Din, II. 27 Din, 1 kg na debelo 26 Din, 1 kg suhe slanin 30 Din, 1 kg masti 30 Din, 1 kg šunke 32 Din 50 par, 1 kg prekajenega mesa I. 30 dinarjev, II. 27.50 Din, 1 kg prekajenih parkljev 7.50 Din, 1 kg prekajene glave 15 Din, 1 kg jezika 30 Din. — **Konjsko meso:** 1 kg konjskega mesa I. 8 Din, II. 6 Din. **Klobase:** 1 kg krakovskih 30 Din, debrecinskih 40 Din, hrenovk 30 Din, safalad 30 Din, posebnih 30 Din, tlačenk 20 Din, svežih kranjskih 35 Din, suhih kranjskih 50 dinarjev, braunšviških 20 Din, salami 90 Din. **Perutnina:** 1 piščanec majhen 15 Din, večji 20 Din, 1 kokoš 30 do 35 Din, 1 petelin 30—35 Din, 1 raca 30 Din, 1 puran 70 Din. **Ribe:** 1 kg krapa 23 Din, 1 kg ščuke 25 Din. — **Mleko, maslo, jajca, sir:** 1 liter mleka 2.50—3 Din, 1 kg kisle smetane 16 dinarjev, 1 kg surovega masla 44 Din, 1 kg čajnega masla 60 Din, 1 kg masla 36 Din, 1 kg bohinskega sira 40 Din, 1 kg trapistnega sira 28—50 Din, 1 kg ementalskega sira 60—80 Din, 1 kg sirčka 12—14 Din, eno jajce 1.50 do 1.75 Din. — **Pijače:** 1 liter starega vina 20 Din, 1 liter novega vina 12 do 15 Din, 1 liter piva 9 Din, 1 liter žganja 30 Din. — **Kruh:** 1 kg belega kruha 6 Din, 1 štruca v teži 82 dkg

5 Din, 1 štruca v teži 41 dkg 2.50 Din, 1 kg črnega kruha 5 Din, 1 štruca v teži 100 dkg 5 Din, 1 štruca v teži 50 dekagramov 2.50 Din, žemlja 11 do 12 dkg 1 Din, 5 in po 6 dkg 50 par. **Sadje:** 1 kg jabolk I. 5 Din, II. 4 Din, III. 3 Din, 1 kg hrušk I. 10 Din, II. 8 Din, 1 kg navadnega kostanja 4 Din, 1 kg orehov 12 Din, luščenih orehov 36 Din, 1 kg suhih češpelj 10 Din, 1 kg suhih hrušk 8 Din. — **Specerijsko blago:** 1 kg kave Portoriko 72 Din, Santos 52 Din, Rio 44 Din, 1 kg pražene kave I. 84 Din, II. 70 Din, III. 50 Din, 1 kg kristal belega sladkorja 15 Din, 1 kg sladkorja v kockah 17 Din, 1 kg kavne primesi 20 Din, 1 kg riža I. 14 dinarjev, 1 kg riža II. 9—12 Din, 1 liter namiznega olja 22 Din, 1 liter olivnega olja 26—40 Din, bučnega olja 22 Din, 1 liter vinskega kisa 3 Din, 1 liter navadnega kisa 2 Din, 1 liter petroleja 7 Din, 1 liter špirita denat. 10 Din, 1 kg soli 2.75 in 3 Din, 1 kg celega popra 68 Din, 1 kg mletega popra 70 Din, 1 kg paprike 48 Din, 1 kg sladke paprike 58 Din, 1 kg testenin I. 13 Din, II. 11 Din, 1 kg mila 16 do 18 Din, 1 kg karbida 7 Din. **Mlevski izdelki:** 1 kg moke št. 00 4.95 Din, št. 0 4.95 Din, št. 2 4.80 Din, št. 4 4.65 Din, št. 5 4.40 Din, št. 6 4.10 Din, št. 7 3.60 Din, 1 kg ržene enotne moke 4.70 Din, 1 kg kaše 4.60 Din, 1 kg ješprenja 5 Din, 1 kg otrobov

1.85 in 2.10 Din, 1 kg koruzne moke 2.80 in 3 Din, 1 kg koruznega zdroba 3.40 Din, 1 kg pšeničnega zdroba 5.50 dinarjev, 1 kg ajdove moke I. 6.50 dinarjev, 1 kg ovsnega riža 6 Din, na drobno pri 1 kg 20 para več. — **Žito:** q pšenice 315—320 Din, q rži 270 do 290 Din, q ječmena 260—270 Din, q ovs 245—250 Din, q prosa 235 Din, q nove, sušene koruze 245—270 Din, q ajde 250—260 Din, q fižola 400—500 dinarjev, q graha 1300 Din, q leče 600 Din. — **Kurivo:** q premoga trboveljskega 42—44 Din, q premoga zabukovskega 44—48 Din, q rujavega premoga 20—25 Din, kubični meter trdih drv 120 Din, 100 kg trdih drv 36 Din, 100 kg mehkih drv 28 Din, kubični meter mehkih drv 100 Din. — **Krma:** q sladkega sena 60 Din, q pol sladkega sena 55 Din, q kislega sena 50 Din, q slame 40 Din, prešama stane 8 Din več. — **Zelenjava in gobe:** endivja 1 komad 0.25—1.25 Din, 1 kg poznega zelja 1 Din, 1 kg kislega zelja 5 Din, 1 kg ohrovt 3 Din, 1 komad karfijola 1—4 Din, 1 kom. kolerabe 0.25—1 Din, 1 krožnik špinacije 1.50 dinarjev, 1 kg čebule 4 Din, 1 kg česna 8 Din, 1 kg krompirja 1.50 Din, 1 kom. repe 0.25—0.50 Din, 1 krožnik kisle repe 1.50 Din, 1 kg čaja 60 do 140 Din, 1 kg marmelade 24—32 dinarjev, 1 kg kvasa 28 Din, 1 kg sveč 19 Din, 1 kg medu 25—30 Din.

Celjska posojilnica d. d.

Stanje hranilnih vlog nad
Din 65,000.000.—

Stanje glavnice in rezerv nad
Din 8,000.000.—

v Celju

V lastni palači Narodni dom

Sprejema hranilne vloge.
Izvršuje vse denarne, kreditne
in posojilne posle. — Kupuje
in prodaja devize in valute.

Podružnici: Maribor, Šoštanj

Slamorenice

Brzoparilniki

Gnojnične črpalke

Reporenice

Fr. Stupica, Ljubljana,
Gospodarska 1.

Lepa enodružinska hiša

pri Gor. Hudinji, blizu glavne ceste, 3 sobe, vrt itd., se prod. Potem malo posestvo 6 oral, lepa hiša s 3 sobami v Polulah za Din 80.000. Fr. Jager, Celje, Dolgo polje 1.

POZOR!

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da imam v Celju, Slomškov trg 1 (tik farne cerkve) **tovarniško zalogo vseh vrst pletenin** kakor: nogavice, rokavice, pleteno perilo, puloverje itd. po najnižjih konkurenčnih cenah. Za prvovrstno blago se jamči. Se priporoča **Zenko Hribar**. 21-43

zabakovski, trboveljski in iz vseh drugih rudnikov dobavlja in dostavlja na dom v mestu in okolici

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Popravila pisalnih strojev

hitro, eksaktno in poceni izvršuje specialni mehanik z dolgoletno prakso in koncesijo v Celju. — **Prvovrstna dokazila na razpolago.** — **Pisalni stroji novi in rabljeni v zalogi.**

JOSIP PUKL, Celje

KRALJA PETRA CESTA 4

Prodaj posestvo

1½ oral zemlje, vrta, hiša, svinjski hlev, klet in vodnjak. Trnovlje št. 39, v bližini Celja. Obrnite se na Kranjec, Loka pri Žusmu. 3-3

Elektrotehnično podjetje Karol Florjančič v Celju, Cankarjeva cesta št. 2

(poleg davčnega urada).
Inštalacija električnih naprav za luč in pogon, telefonov, zvoncev, radio-aparatur. Popravljanje elektromotorjev in vsakovrstnih električnih aparatov.
V zalogi: lestenci, svetilke, likalniki, motorji, števci, žarnice, potrebščine za radio itd. in ves elektromaterijal.
Točna postrežba! Cene nizke!
Proračuni brezplačno!

Razširjajte „Novo Dobo“!

Apno za gnojenje

vsake množine se dobi najceneje pri
M. Oswatitsch, Celje.

Učiteljica išče

mesečno sobo

čedno in solnično, po možnosti nemembrirano, ali **malo stanovanje** za takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Soba ali stanovanje«.

Franjo Dolžan, Celje

Za kresijo št. 4

Kleparstvo
in naprava strelododov.
Pokrivanje streh in
zvonikov.

Vodovodne

inštalacije, naprava modernohigijeničnih kopalnih sob, klosetov in zdravstvenih naprav.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršujejo točno in solidno ter po konkurenčni ceni. — Proračuni brezplačno. — Za vsa nova dela se prevzame jamstvo.

Krojaški

šivalni stroj

»Singer«, na prodaj. Zavodna 58, priti.

Voznike za vožnjo drv

po lepi cesti v bližini Celja, sprejemem.
Naslov v upravi.

Trgovskega vajenca

z dobro šolsko izobrazbo, predvsem mora biti dober računar, sprejme Ed. Požun, trgovina z mešanim blagom v Trbovljah. 2

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri
stavbeni in kreditni zadrugi z omej. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti,
da stradal ne boš
v starosti!

LASTNI DOM

Obrestuje hranilne vloge po **6%**

Marljivost, treznost
in varčnost so predpogoj
npravnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Pisarna v Celju, Prešernova ulica 6.

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.
Jamstvo za vloge uad 2,000.000 Din.

Iz malega raste
veliko!